

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Syndflodssagn

Citation: Drachmann, Holger: "Syndflodssagn", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 158. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann05tom-shoot-workid55333/facsimile.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

osv. Han blev belagt med Arrest og kørt til Herredsfogden.

Og nu skal han i Forbedringshuset.

Han forbedrest og paa saadan et Sted? Ved Hjælp af hvilke Midler? ...

Nej, Samfundet tager sig noget sent af sine Individuer. Der havde i dette Liv, paa dets forskellige Stadier, været i det mindste ét Punkt for hvert Aar, hvor en af Samfundets Mænd — for ikke at bruge Ordet Støtter — kunde have grebet bevarende ind. Men hvor er Samfundet til daglig Brug?

Lad Jurisprudensen beskytte os for Tyve og Røvere. Men vi ville fordrø en kombineret Videnskab til at vaae over, hvad man saadan i Almindelighed kalder „Forbrydelser“, og i denne kombinerede Ret skal Lægevidenskaben og Sjælevidenskaben være Bisiddere. Vi ville leve i vor egen Tid, ikke i Middelalderen.

Ikke saaledes, at der skal reddes „Digtene“ ud af slige Eksistenser. Digtene have vi nok af, og der er ingen Grund til at tro, at disse rudimentære Byron-Æmne skulde være kaldet til at bestige nogen Trone. Men nyttige Samfundskræfter kan der indvindes over alt. Og denne kunde jo være bleven — ja hvorfor ikke f. Eks. Journalist.

SYNDFLODSSAGN

Det var nogle besynderlige Mennesker, der boede her i Marsken langs Havet. De var paa samme Tid enfoldige og bevidste; det ene syntes ikke at staa i Modstrid med det andet. Maaske havde de gennemgaaende slet ikke, hvad man kalder moralske Begreber. Moral forudsætter en Sondring; men for dem gik det hele noget nær ud i et, ligesom Engenes grønne Uendelighed.

Enfoldige, for saa vidt som de i Generationer havde levet uden Børning med Omverdenen, kendte de meget godt Brugen af Betegnelser som Snydere, Doblere, Drankere og andre Vederstyggelighedens Mennesker. Men de lo kun paa deres lune Maade, naar slige stærke Udtryk nu og da faldt: Aa hva'! lad os ... lad os bare .....!

Sagen var vel den, at ingen kunde sige sig fri. Og hvor alle føle sig delagtige i det samme, der trives ikke disse Betegnelser.

Saa havde de desuden deres sunde Forstand, og den sagde dem, at den fede Marsk ligefrem nærrede slette Tilbøjeligheder paa samme Tid som den nærrede deres Krop. Det muntre Kød blev dobbelt muntert ved at vide sig tryk bag faste Diger, som Forfædre i deres An-

sigts Sved havde opført. Nu var der ingen Sved her, undtagen ved Gilderne. Gilderne vare mange. Spillemand, frem med Fiolen! Kortene paa Bordet, mens Ungdommen danser! Hvad spiller vi om? Vi spiller højt! Trekort om tre Tønder Hvede, tre Fag Hus, hele Besætningen — Fanden i Vold! Præsten spiller med; Degnen spiller med. Taber vi i Dag, saa vinder vi i Morgen. Det er bare Omsætning. Lad Brændevinskaraffen gaa! Muntert, muntert ...!

De vidste som sagt god Besked om sig selv; og de levede gladeligt. De hyklede ingen Dyd, hvor Dyden ikke fandtes. Hvad var Dyd, naar det ikke var at være sund og rask og rund og stærk? De holdt det magedigt ud; og Dyden begynder først at faa Overtaget, naar Maven bliver svag. Deres Fædre havde været Bønder, deres Forfædre havde pløjet Havet. De selv handlede med Stude. Først havde Havet været, saa var Landet kommet; Landet var blevet dyrket; nu dyrkede de Studeavl. Det var det nemmeste. De handlede; det laa i Blodet, i Racen. Og endnu vare de lige saa stærke som deres egne Stude.

De bevarede ogsaa Styrken i Racen — det vil sige i Studenes. Hvad dem selv angik, saa ... ja Luften og Jordbunden alene kan ikke vedblive at gøre Underværker. Studene kan sagtens. De svire ikke Nætterne igennem, de hidses ikke stadig af Spillet og de stærke Drikke. Folkene her langs Havet forandredes kendeligt, om end de modstod længe: Hej, Spillemand, op med Fiolen! Kortene paa Bordet, Brændevinen rundt! ... Der laa Forklaringen.

Og saa giftede den ene Gaard sig ind i den anden. Hvorfor stryge af Landet for at finde sig Koner? De var jo her! Værs'god. Hvor meget ejer Du og hvor meget har hun? Er det dit Næstsøskendebarn, dit Søskendebarn, din Farbrors Enke? er det — ja hvorfor ikke — din Halvsøster? Om saa var, hvad saa? Hvad der bliver en Regel, det bliver efterhaanden en Lov. Vi er en Verden for os selv. Ingen kommer til os udefra. Vi er Præst og Degn og Øvrighed og det hele. Frisk op, Musikanter! der skal spilles til Bryllup. Bedemand ud, Skaffere frem! En lang Vognrække hen ad de side Marskveje. Pisk paa de Heste for S—n! Brudgom og Brud lignede hinanden, som vare de Søskende. Hede Brudefølget ligner hverandre. Er Brudgommen fuld? Naa nej, men det kommer nok. Kirken er propfuld; man er én stor Familie. Tale af en tyk Præst, der skinner som Ratafia i en Flaske. Amen af en Degn, der bærer Parykken forkert med Pisken ud til Siden. Muntert bare, og saa kort som muligt! Og saa hjem til Dans og Svir, til Æden, Drikken og Doblen. Den skinnende Præst, den visne Degn, den struttende Brudgom, Forlovere, Forældre paa begge Sider; alle ere perialiserede. Lystigt, lystigt for Pokker! Vi har hele tre Dage, ja Ugen ud, til at svire i!

Og hele Ugen igennem raver Marskbyen, som om underjordiske Kræfter være i Bevægelse, som om Havet rystede Grunden ...

Havet? Man ser det blinke derude som et stort Spejl, der vendes i Solen. Det skinner langt borte over de uendelige Enges side Grønning. Naar man kan taale at se derud, saa øjner man bølgende Linjer, der spænde hele Horisonten over: det er Øerne, der have været sammenhængende Land. Landet blev voidsomt revet over .. Hvor længe er det siden? Aa, saadan for mange Herrens Tider siden. Hvad kommer det os ved! Vi er Marsk, vi har Diger, Grøfter, Volde omkring vore Æblehaver og Gaarde; vi holde Bryllup i Dag, vi gifte os med Nabogaarden; der sidder vor Farbrors Enke med to Børn med runde, oppustede Maver og røde Øjne. Farbror kunde ikke spille sig ihjel; Gaarden var for stærk, og han var en Heksemester til at kunne se igennem Kortene: Ha ha! Har man fortalt, at han var siem imod Smaapigerne? Det er muligt. Han var en Spilopmager. Og saa drak han sig ihjel, den gode Sjæl! ...

Sukke for Pigerne! De sukke jo ikke for os. De ville more sig, og vi ville more os. Nu er der Dans her, og nu er der Dans dér. Hvis man tror, at Pigerne ikke tørste, saa har man aldrig været til Gilde. Ingen drikker Vand i Marsken; det er ikke sundt. Sædt Øl, gammelt Øl, stærkt Øl, for ikke at tale om Solbær paa Brændevin. Det glider saa lindt ned. Og Dansen gør ør, Pigerne og de unge Koner blive varme, Klæderne dampe; der er svalt udenfor i den mørke Æblehave. Eva og Æbletræet og Manden. Det er den gamle Historie fra før Syndfloden. Men Paradiset lukkes ikke efter de skyldige her. Hvorfor være saa streng? Her synde vi alle. —

Ikke som om Hjerterne havde nogen Del heri. Hjertet tier bomstille; kun den raaeste Sans lader høre fra sig. Ungdommen er opdraget under Forældrenes letfærdige Snak. Degnen og Præsten jager paa hinandens Vildbane; Sognet er fuldt af smudsige Historier, og Pigerne have længst ophørt at rødme. Et Møde i Æblehaven svarer for Pigerne Vedkommende til en Perial hos de unge Karle. Man kan sove det væk. Og kan man ikke det, — nuvel: et Giftermaal hjælper. Og hvor Giftermaalet udebliver, dér ler man ad Tosserne, som lod sig narre.

Undertiden narres Mændene, og man ler dobbelt. Rødmøde den unge Pige ikke, saa rødmer den unge Kone endnu mindre. Degnen lister rundt og gnider de blankslidte Knæbukser med Haandfladerne. Han er fuld op til Halskluden af den Slags Familjeheschichter, men endda maa han have en Snaps for at fortælle. Og saa ler hele Familien — og Børnene med!

Den stigende Fordærvelse medførte den synkende Sundhed; og saa begyndte Smaasagnene at vokse frem her langs Havet. Hvem

lavede dem? De lavede formodentlig sig selv. De spirede frem af Tankerne hos nogle enkelte, som syntes, at det omtrent var saa galt, som det kunde blive, og som haabede paa banet Vej og ren Luft midt i Ufæret. Spirerne skød op, satte Frugt, og Vinden greb Frugtkornene og strøede dem omkring, hvor det kunde falde sig, ligegyldigt om de traf modtagelig Muld eller sved bort i Sandet. Vinden bærer intet Ansvar. Hvem vilde stævne den?

Naar det er helt galt fat, saa bliver Gemyttet uroligt, selv hos de sløveste. Uroen og Indbildningskraften er Broder og Søster. I Grunden — hvad, ikke sandt Du? — det er galt! Véd Du noget at fortælle? Jeg maa høre noget rigtig kønt; jo kønnere, des bedre. Smør bare tykt paa! Jeg er bange, skal jeg sige Dig; jeg véd ikke hvorfor, men det klemmer mig om Hjertet. Jeg er ækel. Jeg har sviret 8 Nætter i Træk; jeg har gjort meget slemme Ting. Fortæl noget af det kønneste Du véd! —

Der er en Himmel over os! — Jeg véd det! — Den er køn at se paa, især naar Solen gaar ned — Aa ja! — Der er en stor, gylden Port paa den og igennem den gaar Menneskene ind, naar de er døde ...! — Hva' for en Snak? — Stille! naar vi er døde og naar vi er bleven til Engle ... — Ak, kære Søster; jeg ser, at Du vil have Løjer med mig; for vi her i Marsken bliver aldrig til Engle. Naar vi lever som Svin, saa kan vi i det højeste staa op som Stude. Det siger min Forstand mig; og den har vi endnu her i Marsken! ...

Saa var der et vældigt Gilde. Man var i November og det var hen imod Midnat. Stormregnen piskede mod de smaa, blyfældte Ruder, og Havet væltede sig derude og brølede, som om alle Strandmarskens Stude paa én Gang lod høre fra sig. Man var vant til den Musik. Den gjorde i det højeste, at Spillemandene oppe paa Bordet maatte slide lidt stærkere paa Kattetarmene. De spyttede af Varme, de arme Musikanter; fugtig Damp af fugtige Klæder. Støv og Finkelos stod op omkring dem. De tørrede sig efter Tur med de svedige Skjortearmer i Ansigtet, til Armene skinnede igennem Skjorten og Øjnene løb over af mudret Vand, saa forlangte de ti Minutters Holdt, hvilket under lydelig Knurren blev indrømmet dem.

Saa snart Musikken holdt op og de dansendes Trampen ligesaa, slog Stormregnen voldsomt mod Ruderne, og en ganske ung Pige, næsten et Barn endnu, fo'r helt forskrækket frem paa Gulvet. En plump Karl stødte hende med Albuen for Brystet og en uanstændig Gebærde tilbage. Hun blev opfanget af en ung Knøs, hvem hun takkede med et Smil. Den unge Knøs fik derved Trang til at plante sin knyttede Haand midt i den raa Slagsbroders Ansigt. En ulige Kamp skulde til at opstaa, da Døren i Gavlsiden ud imod Havet voldsomt blev revet op, og en Mand styrtede ind og raabte: „Havet! Havet kommer ...!“

Det meldte sig selv gennem den aabne Dør og den øjeblikkelige Tavshed. Der er intet andet Ord herfor, end dette ene: det brølede.

Man stimlede sammen omkring ham. Han snappede efter Vejret; man gav ham et stort Glas Brændevin; han tømte det og fortalte, at det store Dige var sprængt, og at Havet var lige i Hælene paa ham. Han havde redet, men Hesten var bleven stikkende i Mudderet. Her var han; han vilde vare Gildefolkene ad!

Alle tumlede imellem hverandre. Nogle gik udenfor i Mørket. I Mørket ser man Syner. De kom tilbage og raabte, at Haven stod under Vand. Nu skreg Kvinderne. Nogle styrtede op paa Loftet, andre hen i en Krog, hvor de med Skærterne over Hovedet trykkede sig sammen ligesom Moseænder for en Hund. Tællelysene flammede i Trækvinden; man raabte paa Lygter, man vilde ud i Stalden og have Hestene frem, man vilde alt, og hvert Øjeblik blev der skreget et og andet, og intet blev der gjort.

Men i den inderste Stue sad et Spilleparti, som ikke lod sig forstyrre. De røg lange Kridtpiber, øste Punsch op i Kopper af den store, dampende Kumme; de havde trukket ud i Skjorteærmer; der var hedt i den lave Stue, Punschen var hed, og Spillet — ja, der stod meget paa Spil.

Det var firskaarne, svære Folk, alle. Da Præsten havde kastet sin sorte, bredskødede Kjole og knappet den lange Vest op, var der ikke anden Forskel end Halskluden. Men ogsaa den maatte vige, og nu laa Præsten slængt over en Stol, og der sad fire Brødre ved Bordet — Svirebrødre var de i det mindste.

Man kom styrtende ind og fortalte om Oversvømmelsen. Gaardens Ejer slog et Kortblad i Bordet og satte Knoerne i med det samme. „Stik den, Præst!“ — „Stukket!“ raabte Præsten og tog hjem. — „Sludder med Vandet! Vi ligger for højt. Skrub Jer ud af Strøen, og sig, at Musikken skal spille op! Djævlens selv kan ikke spille med Præsten. Sikke Styrvolter, han gi'er! Da jeg var Dreng, kom Vandet ogsaa. Hvad saa? Der druknede et Par Hundrede Stude. Pyt! Om Havet ta'er vore Kvæghoveder, eller vi taber dem i Kortenspil, det bliver lige godt. Nej, bliv siddende og lad dem vræle derinde. Vi ligger for højt. Jeg véd det!“

Og efterhaanden samlede de ængstelige om denne Autoritet, Spillebordet. Der udstraalede Sikkerhed derfra, syntes man.

Den voksende Maane derude havde omsider faaet brudt sig et Kighul gennem Skyerne. Den saa' ned paa de side Marker, paa de brede Grøfter. De gik i et; vidt og bredt over Landskabet gik det skylende Havvand med en mægtig, skvulpende Danning forude, som skumede højt op ved enhver Hindring; og Stormen piskede og piskede paa for at stemme Vandet endnu højere op.

Paa Kanten af Diget omkring den hundreedaarige Æblehave stod den unge Knøs og kiggede frem gennem Stormen ned for sig. Der laa en Pram neden for Jordvo'den i den opsvulmede Grøft. Den unge Knøs lagttog spændt, om Prammen løftede sig eller ikke. Den syntes ikke at løfte sig. Vandet var paa sit højeste; det steg ikke mere.

Nogen greb fat om hans Ben. Han vendte sig, bøjede sig ned og halede den unge Pige op til sig fra Havens fedrede Ælte.

„Er det Dig?“ spurgte han.

„Ja, det er. Du maa ikke gaa tilbage, hører Du!“ sagde hun. Resten af hendes Ord tog Stormen med sig.

Han lod sig sammen med hende glide ned ad Diget i Haven.

„Vi maa i Læ!“ sagde han. „Hvad er det, Du vil sige mig?“

„Du maa ikke gaa derind igen. Han vil slaa Dig ihjel!“

„Jeg er ikke bange!“ svarede han.

Jamen han gør det alligevel. Han slog to fordærvet sidst; og Du er meget mindre end han. Følg med ud i Gaarden. Du kan sagtens komme op paa en Hest; der er nogle med Grimeskafter paa; og saa af Sted!“

Hun trak i ham. Men Slægtens Blod var oppe i ham, og han havde desuden allerede drukket noget. De drak jo alle. Han stødte hende barsk tilbage; hun vaklede, gled ud og faldt med et Skrig.

Han bøjede sig hurtig og løftede hende op. „Hvad er der?“ spurgte han. „Slog jeg Dig?“

„Der er ingenting!“ svarede hun og støttede sig paa ham.

Han tog hende pludselig om begge Armene og kyssede hende heftigt.

„Kom saa med; kom saa med!“ raabte hun, da hun atter havde gjort sig fri.

„Ja, hvis Du vil være min Kæreste. Vil Du?“

Hun mærkede, hvor meget han havde drukket. Sligt kan ikke skjules, naar man kysser. „Ja, ja!“ raabte hun og trak ham med sig. „Kom blot; kom!“

Han lod sig lede hen bag den store Lade. Mellem Stalden og Ladebygningen var Hestene trukket ud. En af Karlene stod og tumlede med en høj, sort Vallak. Knøsen sprang til, rev Grimen fra Karlen, op paa Ryggen af Hesten og af Sted. Der blev raabt efter ham. Pigen hørte Hovslagene og derpaa Lyden af plaskende Vand ude over Landevejen. Saa kaldte hun paa Karlen. Han kom til med Lygte. Hun var sunket om. Hun havde brækket Foden over Anklen.

Vandet laldt, Stormen aftog i Heftighed. Man forsøgte at faa Gildet til at glide igen; Karlen, som ikke kunde faa fat i den unge Knøs, slog paa staaende Fod tre Fortænder ind i Munden paa en gammel Ven; man gjorde sit bedste for at oprette det forsømte, men hvad

hjælp det alt sammen. Man var bleven skræmt og forstyrret. Og disse Folk plejede ikke at forstyrres i deres Fornøjelser.

Da Morgenen brød frem med et gult Dagskær under smudsigtarvede Skyer, saa' man et Selskab af forvaagede og forsvirede Mænd og Kvinder udenfor Gaarden, betragende Landskabet, der ikke ulig en stor Mødding dukkede frem af det faldende Vand. Et Tog af Ryttere drog langsomt ned ad Stranden til. Kapstøvler paa Benene; den tunge Ridepisk stak i Støvleskafterne; de bredskødede Kjoler, med Taskelommerne og de store Ærmeopslag, var knappede som de bedst kunde; Haiskludene var sjaskede og hos nogle drejede forkert, saa at Snipperne hang ned ad Ryggen under Haarpisken. Den opkrampede Hat blev trukket ned i Panden for at skærme de svulne Øjne mod det skarpe Morgenskær; — og igennem dette Morgenskær drog Svirebrødrene ned for at aflægge Stranden et Besøg, og nogle nikkede forover, medens andre slingrede ud til Siden og stivede sig af med Haanden paa Sadelknappen; men Præstens og Gaardejerens Kæmpekroppe dannede Togets stadselige Spidse, og deres blussende Ansigter skinnede som to opgaaende Sole — en Drankers Morgendrøm, som ser alting dobbelt.

Dér holdt det smukke Tog i Række paa Levningerne af det kostbare Dige, Arven fra de ihærdige Forfædre. Havet laa og væltede sig tungt som smeltet Metal, der er ved at gaa over i Størkning. Det havde anrettet hvad Fortrød, det kunde eller vilde anrette denne Gang. Den store Sluse var sprængt og Diget gennemhullet paa lange Strækninger; paa andre Steder var det ligesom kæmmet med Havets store Harve, og Afkæmningen — leret Jord blandet med vældige Tangmasser — laa og smaaskvulpede, støg og faldt med den lange Dønning og færvende Havet med Marskens lerede Slam; og Dønningen brusede, idet den rullede sig op om sig selv, og Havet indeholdt en murrrende Trudsel, der er saa meget stærkere, fordi den ikke udtales helt.

Da vendte den svære Marskbondé sig i Sædlen og saa' ned ad Geleddet. Hans Rus begyndte at virke i Morgenskuden. Han slog en Skoggerlatter op ved at se de forskellige Blikke, som Svirebrødrene sendte Ødelæggelsen.

„Aa hvad!“ raabte han. „Om saa er, saa kan jeg betale det hele af min egen Lomme!“

„Amen!“ sagde Præsten og huggede med Ridepisken i Luften. Og saa vendte de Hestene, og Skridt for Skridt gik det gennem det frygtelige Søle hjem ad til Gaarden — for at begynde forfra.

Det var efter denne forstyrrede Gildenat, at Sagnene fik ny Næring og frisk Tilførsel. Vel at mærke: selve Begivenheden forsvandt snart af daglig Omtale. Den dukkede ned i det Dyb, hvoraf Tingene sjæl-

dent rejser sig i den samme Skikkelse. Af nogle Gemytter forsvandt den sporløst — især da Diget først var rejst og Gaardejeren ved et nyt Gilde havde indviet sit indfrieede Løfte. Man valfartede til den nye Sluse og Dæmning, saa længe indtil de begge var bleven gamle. Hvor længe er en ny Hat ny? Den kommer altfor hurtigt til at ligne den forrige.

Men i andre og blødere Gemytter var Begivenheden bleven sidende som en vis Angst overfor en Indgriben i Vaner, der, lad dem være saa daarlig bevendt som mulig, dog er en Art Harmoni. Hint Raab: Havet kommer! blev ved at klinge i en og andens Tanker, indtil Tankerne selv sprængtes ligesom Diget og drev omkring søgende efter Fæste. Livet her langs Stranden blev ikke bedre, fordi der den Nat var sket en Indgriben af Elementerne. Sindene lukkede sig hurtigt over Indtrykket; man levede frisk væk som før, snarere galere end bedre; men der var, som sagt, de enkelte. Og jo galere det gik, jo mere Voldsomheder og Udskejelser tog til, jo mere tyede disse enkelte til Indtrykket fra hin Nat, hvor en pludselig Magt havde vist sig iblandt dem, havde varslet om noget og var gaaet igen.

Stumper og Strykker af gamle Viser blev sammenflickede med Begivenheden; og Præsten havde tilfældigvis en Søndag givet Møde paa Prækestolen og sagt en Hoben kønne Ting. Det var en Sjældenhed, ligesom det var en Tilfældighed, at der var mødt nogen i Kirken ved den Lejlighed, Degnen plejede at besøge Forretningen, og man blev derfor rolig hjemme. Desmere blev nu de smukke Ting gemt; — det varede ogsaa længe, inden de gentoges.

Saa spirede i al denne Fraadsen, Drikken og Uterlighed et Sagn op, som blev overmaade smukt.

Det gik omkring som en blank Skuemønt, og det blev blankere under Gnidningen paa døts Vandring. Det lyste, det skinnede, og det lød saa:

Der stod et stort Bryllup, hvortil Alverdens Mennesker var indbudne. Hele Sognet var nemlig indbudt og det halve Nabosogn, og begge laa de langs Havet og var Strandsogn, og begge havde de daarligt Rygte paa sig. Der var Rigdom nok i Brudens Hjem og Brudgommen havde ogsaa noget til Bedste. I Reglen var det jo Gaardene, som kom sammen, men her var det virkelig to unge Hjerter, som havde fundet hinanden; begge var de hjertensgode unge Folk, som havde bevaret deres Renhed og Tro midt under den almindelige Fordærvelse.

Saa stod altsaa Brylluppet. Det var i Efterhøstens Dage, og det havde været et sandt Guds Vejr at køre til og fra Kirke i. Desmere maatte der nu spises og drikkes, da man atter var kommen under Tag; og da Præsten skulde føre Dansen op med Bruden, saa var han

alt saa beskænket, at han lige akkurat kunde støtte paa Benene uden at falde; og det gik de andre ikke stort bedre. Der blev en Vildskab og en Trængsel og Spektakler og Slagsmaal mellem de drukne Mandfolk. Kvinderne, baade unge og gamle, havde taget deres Part med, og de skreg og hvinede og lod sig jage omkring i Stuerne; og de halvvoksne Børn havde deres Morskab af dette ugudelige Syn.

Saa tager Brudgommen Bruden til Side, og han var ganske bleg, og hun med. Han havde maattet værgе hende mod Overlast og Vold, og hun var meget angst og rystede over hele Kroppen. „Vorherre se i Naade til os!“ sagde han. „Hvorledes skal dette ende?“ —

Og som han siger saadan, saa gaar Døren op ud til Haven, og fra Mørket der udenfor og den susende Storm springer en ganske tiisalet Mand ind i Stuen og raaber: „Havet ... Havet!“

Der blev en Angst og Forfærdelse, og de fleste styrtede op paa Loftet, saa snart som Vandet kom ind i Stuerne. Og Vandet voksede med rivende Part, og Lysene blev slukkede, og saa gav Loftsbjælkerne efter, og alt, hvad der ikke straks var omkommet udenfor, styrtede ned i den mørke, vaade Grav, og Taget lagde sig over det hele og gemte godt paa al Forargelsen og Ugudeligheden derunder.

Men Brud og Brudgom var ikke deriblandt. Saa snart den unge Karl hørte Raabet, tog han sin Kæreste paa Armen og vadede gennem det strømmende Vand tværs over Gaarden til Stalden. Der søgte han mellem Hestene, som sparkede i Spiltovene, et trofast Dyr, der havde haaret de unge som Børn. De kom udenfor, han svang sig op, Bruden foran sig i Favnen, og af Sted gik det i Mørket gennem de brusende Vande.

Hvorledes det gik, véd ingen. Men de Magter, der var stærkere end Stormen og Vandene, vaagede over Dyret og de to i Rædselsnatten.

Strandsognene laa, tomme for Mennesker og Bygninger, hærgede og øde langs Havet. Men ude paa en af Øerne var Dagen efter Stormflodsnatten landet et dødblegt Brudepar paa en udmattet Hest. Dyret døde kort efter, men de to unge Folk levede. For Brudens Smykker, samt for Brudgommens Sølvknapper købte de sig Hus og Jord. Efter dem nedstammer en Slægt, som aldrig kommer bort fra Øen, aldrig gaar i Land paa Marsken. Den blomstrer i Dyd og gode Gerninger, ved mandig Idræt ude og ved kvindelig Ynde hjemme; og Havet tilsmiler Øen Held og Fred og gode Aar, saa langt som Bølgen blinkende ruller. —

Et kønt Sagn, et rigtig smukt Sagn. Man faar det ikke bedre mange Steder .....

„Ja, det er nu godt nok!“ sagde en meget gammel Kvinde, som sad paa sin Skorsten og stoppede en lang Tobakspibe af en Kardus, som en vejfarende havde foræret hende. Hun tog mod Gaver som en Suveræn, uden at blinke med Øjnene; og helst tog hun mod Tobak. Jo mere den bed, jo bedre smagte den.

Hun maatte være meget gammel. Man tæller Træets Alder efter Ringene i Veddet. Hvis man vilde tælle hendes Aar efter Ansigtets Furer og Rynker, saa fik man et stort Tal ud. Hun havde skarpe Øjne, der saa' lige ret ud paa en gennem den beske Tobaksdamp. Om Taa-gen var nok saa stor for Ansigtet, saa skinnede disse Øjne igennem. Hun boede i en Hytte, der laa paa den nøgne Strand umiddelbart ved Havet. Hun lignede et Vrag, hvori Tiden og Stormene har bidt deres Mærke, men som vil vedblive at trodse Tid og Storm, indtil den sidste Nagle falder fra den sidste Planke.

Hun hed gamle Telche. Og alle, som kom ned til Stranden for at se, hvor Marsken ikke længer var, men hvor den efter Geografien havde været en Gang, besøgte det sejglivede Mindesmærke om en Tid og en Slægt, der syntes sporløst forsvundet.

I Virkeligheden var det saa, at Krigstid, Dyrtid, Epidemier og Havets Oversvømmelser havde saa godt som udslettet Sporene af hin Tid og hin Slægt. Til overs var kun blevet det fornævnte smukke Sagn — og saa Telche. Sagnet havde vist sig i Besiddelse af Levekraft, og ligesaa havde Telche. Det syntes imidlertid, at det første skulde overleve den sidste. Maaske var det derfor, at den gamle Kvinde nu saa ivrig slog Ild, saa ivrig sugede den skarpe Tobaksdamp til sig og ivrig mumlede:

„Det er meget godt; det er kønt alt sammen, men ...“

„Forholder det sig ikke saaledes, Telche?“ spurgte den vejfarende.

Hun saa' paa Spørgeren som paa en Grønskolling, der ikke kan lade gamle Folk tale ud. Piben, som hun vedblev at dampe af, lod imidlertid til at berolige hende. Hun tog den af Munden, spyttede paa Karlemanér, tørte sig med Bagen af Haanden om Læberne og blinkede næsten skælmisk med de hvasse Øjne.

„De kom ud til Øen? siger man. Ja—, javel saa! Og Hus og Jord købte de for Brudestadsen? Jo—o! Jeg maa vel vide det, som selv pyntede hende. Det var *den Gang*, at en Brud var værd en halv Gaard, som hun stod paa Kirkegulvet. Nu er der næppe Raad til en Merinos Kjole og et Markedstørklæde og lidt Bionder. Og saa stikker man dem en Dusk Grønt under Hagen ligesom en Julegris. Den Gang var der Krone paa Hovedet med hollandske Dukat, og Kæder over Livstykket og to Ringe paa hver Finger. Det kunde nok blive til et Hus med Jord. Og saa havde Brudgommen de dejlige Knapper!“

Den gamle stirrede ret ud for sig og greb i Luften med de krummede Fingre, som om hun vilde mane hele Begivenheden lyslevende frem og fatte om hvert Ord saa kort og knapt som muligt: „Bedre end hos andre! Hvem siger, at de var bedre? og hvorfra skulde de være bleven bedre? Nej; han var en ung, køn Karl, ligesom hans Fader havde været; men han drak, ligesom Faderen gjorde. De havde leget Kærester lige siden den Nat, da Søen første Gang kom og bandede paa hos os, og ingen agtede paa det. Da havde hun været ham ad for den store Mattis, der vilde lemlæste ham. Men hun holdt sig nok ikke til ham alene. Sandheden skal frem, om den saa skal durk igennem Sidebenene. Hun kunde nok lide Ganteri, den lille; for kvik og frisk og fuld af Nykker var hun. Og der var ogsaa dem, som vilde mene, at hun vel var den smukkeste Brud, men ikke Jomfru paa Kirkegulvet! Naa ja; hvem var Jomfru den Gang? De kunde tælles, skønt der var ungt Kvindfolk nok.

Saa døde hans Fa'er, og han fik Gaarden, og saa skulde der jo være Bryllup. Ja, det var et Bryllup. Men hvem siger, at det var værre end de andre? Det var større end nogensinde noget kunde huskes; — og saa kom Vandet.

Nej, hvor de skreg! Jeg kan høre det endnu. Men de fleste druknede vist i Rus; og det maa da allenfals ikke være værre end at fortæres af Gigt eller den slemme Syge. Jeg saa' Brudgommen i det sidste Øjeblik, førend Lysene blev slaaet omkuld. Han var bleg som Væggens Kalk, men han svinglede ikke mere. Han sprang ud igennem Havevinduet og hjalp Pigebarnet efter sig. Der var en, som vilde ud efter dem; maaske har det været en af hendes mange Venner. Han faldt tilbage med knust Ansigt. Jo jo, man slog til, den Nat!

Jeg kom ud og fik en Hest lokket ud af Stalden. De fleste af Dyrene stod og druknede i Spiltovene. Menneskene var som forheksede den Nat. De krøb op rundt omkring og vilde vente, til Vandet faldt. Saa faldt hele Gaarden. Det var næsten, som om alle de Mennesker skulde ødelægges. Men naar man ikke vil hjælpe til selv, saa skaaner Vandet en heller ikke.

De to kom i en Pram, som laa og flød ved Havediget. De drev omkring hele Natten, og var hundrede Gange paa Nippet til at omkomme. Men de har vel haft Øjnene med sig og Hænderne for sig. Da Morgenstunden kom, kunde de næsten ikke kende hinanden. Det var troligt nok, naar man tænker paa al det Smuds og Skarn, som de maatte igennem. Men Ansigterne var desforuden bleven gamle i Trækkerne, og hans Haar var graat. De laa, da Solen endelig kom frem, paa Knæerne i Bunden af Prammen og holdt fast paa hinanden. Saa var det, at han saa' paa hende og sagde: